

17. 7. 37
Јошаница,
око 1400. г.
сл. 105

Св. Никола
?

портрети
у припрати
1427-1435

Богородица,
насликани
око 1427-1435

Потом
насликани
у 1427-1435

Друкчији је живопис у малој цркви Св. Николе у Јошаници код Светозарева, иако је и он дело зографа што су дошли у Поморавље из Македоније или, можда, из Бугарске. Словенски натписи на њиховим фрескама исписани су у редакцији која се употребљавала у Бугарској, а делимично и у Македонији. Овај живопис је јединствен не само по натписима него и по неким сценама и циклусима. Поред уобичајених циклуса Великих празника и Страдања Христовог у наосу (који су делимично оштећени), он садржи у припрати низ сцена из живота једног пустиножитеља. У главној куполи се, поред оштећеног Христа у попрсју, налазе стојећи пророци, а испод њих је насликан венац од лиснатих грана у којем је низ пророка у попрсју. У пандантифима персонификације божанске премудрости инспиришу јеванђелисте. У куполи припрате, у медаљону с оквиром дугиних боја, насликана је Богородица с Христом, а испод ње пророци који држе у рукама текстове којима су је најавили. Испод пророка налазе се апостоли и светитељи, а у пандантифима византијски песници који исписују текстове у славу Богородичину, док их инспиришу персонификације премудрости. Уобичајена декорација доњих зона са стојећим светитељима обogaћена је у припрати оштећеним портретима чланова једне веће властеоске породице.)

Настало, највероватније, на самом прелазу из XIV у XV век, ово сликарство осредњих вредности нема непосредне сродности ни с једним живописом моравске школе, а ни са старијим очуваним сликарством Бугарске и Македоније. Само неки светитељи подсећају на ликове из капеле Св. Григорија у цркви Богородице Перивлепте у Охриду, а понеки на ликове из црквице у Беренде у Бугарској. Међутим, и те аналогии су доста далеке. Очигледно, мајстор Јошанице, образован негде на југу, у некој локалној радионици, доласком у Поморавље изменио је свој начин сликања: колористички је освежио типове светаца, уменио њихову пластичност, а лирским настројењем покушао да се приближи општим схватањима уметника Поморавља тога доба.¹³⁴